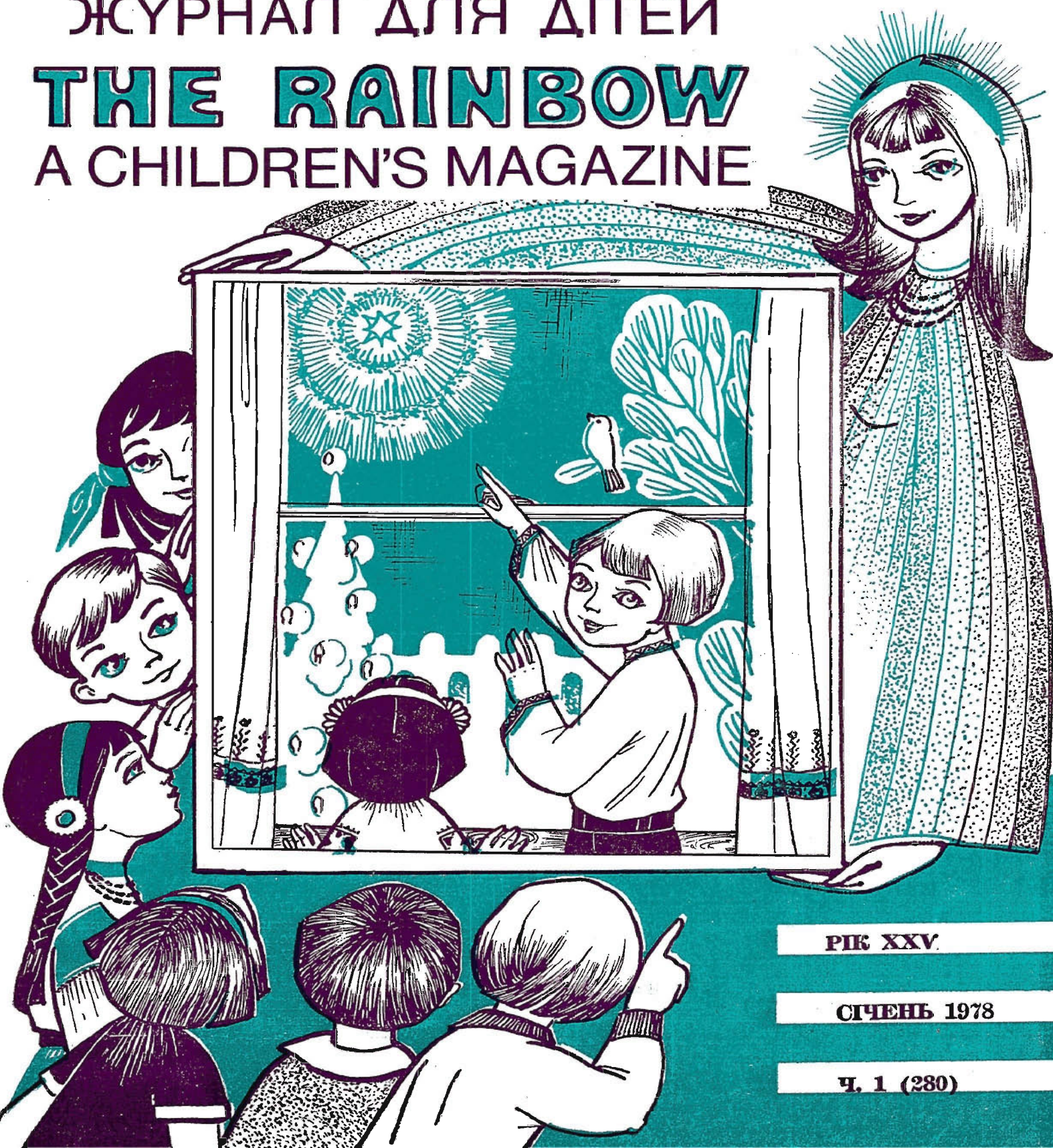

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXV

СІЧЕНЬ 1978

Ч. 1 (280)

ВЕСЕЛИХ СВАТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— й —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Співробітникам, Передплатникам, Читачам,
Іх Батькам, Виховникам і Вчителям,
всім Прихильникам і Жертводавцям

— б а ж а є —

Видавництво й Редакція „ВЕСЕЛКИ”

ВІДЧИТАЙТЕ!

Вставте на місце рисок бракуючі букви, щоб ви-
йшли слова нашої старої й найкращої різдвяної пісні-
колядки:

Б-г Пр-дв-чи-й н-р-д-вс-,
Пр-йш-в дн-сє -з н-б-с,
Щ-б сп-ст- л-д св-й в-сє
- -т-ш-вс-.

КОЛЯДНИЦЬКА ЗАГАДКА

Від хати ми йшли до хати
Знайомим заколювати —
Тоді було Різдво, зима.

Один із нас був між двома,
Один із нас був за двома,
Один з нас був перед двома.

Так обійшли ми все село —
Ну, скільки разом нас було?

Р.З.

РІЗДВЯНА ШАРАДА

3-ій і 1-ий склад має образ.

2-ий склад означає домашню тварину.

Цілість дає назву посуду, якого вживають
у різдвяний час.

ХТО Я?

Принесла я дітям свято,
на мені прикрас багато,
є свічки, зірки блискучі,
а гілки мої пахучі.

Я в бальонах і в намисті
цілий день стою на місці,
із кімнати ані кроку,
так діжду Нового Року.

Г. Чорнобицька

ХТО ВОНІ?

На східць аж дванадцятий
ступив сивенький дід,
вже скоро з східця першого
юнак почне похід.

Тепер зі східця першого
юнак почав похід,
бо з східця з найостаннього
зійшов сивенький дід.

Г. Чорнобицька

ЗАГАДКА З ВІДГАДКОЮ

Сказав Грицько сестрі Галинці:

„Свічок ось десять на ялинці,
А скільки буде по хвилиниці,
Як загаду я зараз три?
Відгадуй швидко! Говори!”

„Таж сім! — на те йому сестричка. —
Порахувати — це дрібничка!”
„О ні! Залишаться три свічки, —
Відповідає Гриць умить, —
Бо сім незгашених... згорить”.

Р.З.

ЗАГАДКА

Який це інженер,
Що взимку мандрує,

На ріках і на потоках
Скрізь мости будує?

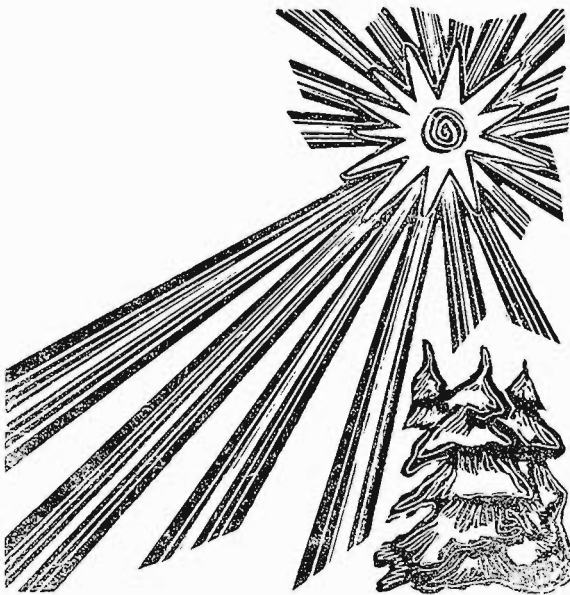
з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у
„Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного
Союзу. Редагус Колегія. Річна передплата становить
у ЗСА — 5.00 доларів, у інших країнах — рівновартість
цієї суми. Для членів УНС 4.00 долари. Ціна окремого
числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Обкладинка роботи — Ніни Мудрик-Мриц
Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey

30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07302
Subscription \$5.00 per year. UNA members \$4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мудрик-Мриц — Перша зірка

Роман ЗАВАДОВИЧ

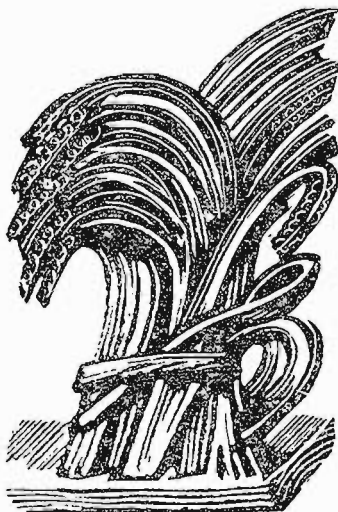
ПРИЙШЛО РІЗДВО

(Оформлення сторінки М. Дмитренка)

Прийшло Різдво, і пахом сіна
Від ранку сповнився наш дім,
Мов тут вертеп і Бог-Дитина
У яслах спочиває в нім.

І ніби чути, як літають
Маленькі ангели кругом
І колядою звеселяють
Дитятко Боже перед сном.

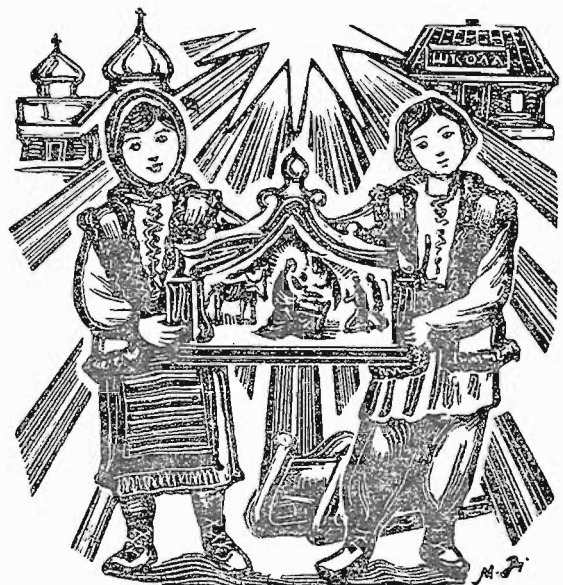
Летить, мов пух, сніжок із хмари
На сірі міста вулиці,
А в нас Різдво, різдвяні чари
І втіха в серці й на лиці.

К. ПЕРЕЛІСНА

КОЛЯДКА

Темної ночі
Зорі засяли,
Ангели людям,
Радість звіщали:

„У Вифлеємі
В стайні, на сіні,
Христос родився
Всім на спасіння!”

Люди, радійте,
Христа вітайте,
Божому Сину
Славу віддайте!

Слава на небі
Богу святому,
На землі спокій
Роду людському.

Я К Л Е С И К З І В Ч О Р Т И К А

(Ілюстрації Яреми Козака)

Коли Павлусь прийшов зі школи додому, то ялинка вже була прибрана. Лямпочки, золоті і срібні прикраси, ангельське волосся, ласощі, навіть ангел на вершку ялинки — все було на своєму місці.

То дядько Степан, що проживав у домі Павлусевих батьків, зробив йому та його братчикові Лесикові таку несподіванку.

Павлусь подякував дядькові, сів на килимі й милувався ялинкою. Надворі був мороз і холодний вітер дошкульно щипав Павлусеве личко по дорозі зі школи. Тепер у теплій кімнаті хлопцеві кортіло трохи посидіти й помріяти.

І ось, коли Павлусь пересував погляд з одної галузки на другу, він помітив... чортика. Чортик сидів на найнижчій галузці в сусідстві ракети з цукровими бомбами, обличчям до хлопця, і дивився насмішливо просто йому в очі.

— Чортик? — здивувався Павлусь. — Що ти тут робиш?

— Сиджу на ялинці, — відповів чортик таким голосом, як то вліті на городі гуде джміль.

— Це я сам бачу. Але чого ти сюди прийшов, коли тебе ніхто не просив?

— Мене не треба запрошувати. До таких хлопців, як ти, я маю діло і без запрошень. Я прийшов з пригадкою.

— З якою пригадкою? — зацікавився Павлусь.

— Ну, знаєш... От хоч би, щоб не дуже прислухуватися до татових і маминих порад та розпоряджень, а поводитися так, як кому вигідніше.

— Щоб не ходити зачасто до церкви на Службу Божу, бо це довго і скучно...

— І ще що?

— Щоб уникати ходити до рідної школи, бож хіба не веселіше цілу суботу бавитися на вулиці?..

— І ще що?

— Не читати українських книжок, бо це нецікаво і від цього болять очі. Та й поміж собою не розмовляти по-українськи...

Павлусь трохи засоромився, бо знав, що між його товаришами є такі, що це роблять і без пригадки. Він хотів сказати, що до таких недбайлів не належить, але тим часом порушився ангел на верху ялинки і промовив ніжно, мов забриніла бджілка над квіткою в городі:

— Гей, а хто там підмовляє дітей на погані діла?

— То чортик! — відізався козак-запорожець. Він увесь час тримав ватяну руку на ручці своєї шаблі.

— Прожени його, козаче, і скажи, щоб більше тут не показувався! — сказав ангел.

О С О Б И:

ТАТО
МАМА
ОЛЯ
ЮРКО
МАРІЙКА

діти

СТУДЕНТ Київської Академії

КОЛЯДНИКИ (а між ними):
ТРИ ЦАРІ
СМЕРТЬ
ЧОРТ
КОЗАК

(Селянська кімната. Діти сидять коло вікна і виглядають зірки.
Мама, накриває стіл до Свят-Вечері).

МАМА: Вечеря вже готова. Треба чимскорше накрити стіл, а то незабаром зірка зійде. Ось пахуче сінце на стіл (*стелить*). Тут треба покласти чотири зубці часнику, по одному в кожному розі стола, щоб лихе не чіплялося. Адже було чотири євангелисти... Ще прикрити чистою скатерттю... На середину треба поставити гарного книша і воскову свічку...

МАРІЙКА: Мамо, коли та зірка зійде? Вже на дворі темніє, а її не видно й не видно...

МАМА: Будь терпелива, Марійко! Вона зійде, напевно зійде!

ТАТО (*вносить дідуха до хати*): Христос рождається!

ОЛЯ, ЮРКО, МАРІЙКА: Славіте Його!

ТАТО: Ось вам дідуха приніс. Це — найкращий сніп пшениці з нашого поля.

Поставмо його на покуті, щоб усе добро сідало! Щоб наше поле гарний хлібець родило! А ви, діти, прикрасить його, чим маєте.

ОЛЯ і МАРІЙКА: Ми маємо кілька квіток з паперу (*устроляють квітки в сніп*).

ЮРКО: Ось зірка показалась!

ОЛЯ (*підбігає до вікна*): Яка ж вона гарна, он там над лісом!

МАРІЙКА: Справді! (*плеще в долоні*). Час сідати за стіл.

ТАТО: Коли появилась зірка, звістивши про народження Христа, нам час засісти до Святої Вечері так, як наші батьки, наші діди та всі наші

Запорожець ухопився руками за срібну нитку, спустився по ній униз на найнижчу гілку і добув шаблю з піхви.

— Забирайся звідси, Анциболотів сину, а то я відітну твої ріжки своєю свяченою шаблею!

Чортик не поступався, хотів битися і почав вимахувати вилами, але зачепив ними ракету з цукровими бомбами. Ракета обірвалася і впала на підлогу з таким гуком, аж стіни захиталися. Від цього гуку Павлусь прокинувся і широко розплющив очі.

Ялинка стояла, як і переше, козак, ракета і всі прикраси були на своїх місцях, але не було

чортика. Зате коло ялинки стояв менший Павлусів братчик Лесик і, смачно облизувався.

— Що сталося? Де подівся чортик? — запитав Павлусь. Він ще не зовсім опритомнів по короткій дрімці.

— Нащо нам тут чортик? — відповів Лесик питанням на питання. — Він мені сподобався, бо був з чоколяди, і я його з'їв.

Р о л я н и к

Пояснення-словничок: л а с о щ і — dainties, sweets; щ и п а т и — to pinch; д ж м і л ь — bumble-bee; н е д б а й л о — недбайлива людина; р у ч к а (шаблі) — hilt; п і х в а (шаблі) — sheath; в а т я н и й — зроблений з вати (wadded, quilted); А н ц и б о л о т — одна із народних назв чорта; в и л а — pitch-fork.

предки сідали. А ти, господине, подавай, що Господь послав, а ти приготувала *(світить свічку)*.

(Діти стають біля призначених для них місць).

МАМА *(ставить тарілки)*: Це для тата, це для мене, тут для Олі, Юрка та Марійки. А тут поставимо для дядька Андрія, що загинув у війні за Україну. Так звичай велить. Може його душа завітає до нас сьогодні на Святий Вечір. *(Вносить страву і ставить на середині стола)*. Оце узвар, тут голубці, ось риба, а тут кутя...

ТАТО: Поки почати Святую Вечерю, подякуймо Господеві, що дозволив нам дожити цього щасливого вечора, просім, щоб дав дочекати й до наступного року. Просім також про кращу долю для нашої Батьківщини.

Отче наш, Ти, що esi на небесах... *(до кінця)*. А тепер поділімся просфорою. Хай тебе, господине, Господь обдаровує здоров'ям та силою для дальшої праці на своїх діточох, хай дозволить тобі дочекати потіхи з них.

МАМА: Тобі бажаю того самого.

ТАТО: А ви, діти, ростіть здорові, набирайте сили та знання, щоб стати потіхою для нас, батьків, та славою для нашої Батьківщини. Хай Божя Мати не дозволить вам зійти з дороги правди!

(Діти цілуються з батьком і матір'ю).

МАМА: Тепер споживаймо Божі дари, щоб не прохололо. *(Накладає страву на тарілки і всі починають їсти)*.

ОЛЯ: Чому ви, мамо, поставили тарілку для дядька? Чи мертві приходять на цей світ?

МАМА: У нас вірять, що душі померлих приходять до своєї родини на Свят-Вечір. Якщо дядько Андрій прийде до нас сьогодні, то побачить, що ми про нього не забули.

ЮРКО: А колядувати підемо?

ТАТО: Авжеж, по вечері. *(Всі йдуть)*.

МАРІЙКА: А чому у варениках нема вишкварків? Я їх так люблю.

МАМА: На Святий Вечір зобов'язує піст.

(Знадвору долітає гавкіт собак).

ОЛЯ: О, вже пси гавкають, певно починають ходити колядники.

ЮРКО: Я також хочу колядувати!

ТАТО: Ти підеш, як трохи підростеш. Ми за-

колядуємо нашій тітці, але пізніше. Ще не всі люди закінчили Святую Вечерю. Заколядуємо спершу в нашій хаті, бо так воно годиться. *(Погинає: „Небо і земля, небо і земля нині торжествують”...)*.

(За хвилину сходять колядники з зіркою та співають „Бог предвізний народився”. По коляді один з колядників погинає віншувати):

КОЛЯДНИК: Віншую вас з Різдвом Христовим, щоб ви ці свята щасливо провели та до Нового Року дочекали... Від Нового Року до Богоявлення, від Богоявлення до Воскресіння, від Воскресіння до ста літ, доки вам Господь призначить вік. Христос народився!

ВСІ: Славить Його!

(Після цього виступають колядники, одягнені за царів).

З ЦАРІ:

Вчувши радісні новини,
Ми ідем до Вифлєсму
Принести Дитятку дар
Та Його просити нині,
Щоб простив нам всі провини —
Він могутній володар.

1-ий ЦАР:

Із любов'ю й серцем щирим
Я оце приношу мир —
Дар для Божого Дитяти.
Хоч важка дорога дуже,
Та у серці радість, друже,
Що її не розказати.

2-ий ЦАР:

Я віддам Йому кадило,
Що так дуже пахне мило,
Браз з поклоном і привітом,
Він це буде пам'ятати,
Всім нам щастя дарувати,
Бо Він пан над цілим світом.

3-ій ЦАР:

Золота є в мене чаша,
Найцінніша і найкраща,
Кращої немає в нас —
Дам Йому це на печаток,
Віри нашої завдаток,
Від гріха усіх щоб спас.

(Царі відходять до гурту, а виступає студент).

СТУДЕНТ: Дозвольте мені проказати вам
давню студентську віршу, що її склали спудеї
Київської Академії.

ТАТО: Просимо!

СТУДЕНТ:

... Куца сатана почула,
Що і смерть уже заснула,
Що на світі мир настав.
Як диявол догадався,
Що Христос нам народився,
З жалю роги в землю вихав,
Вибіг за пекельну браму,
Щоб сказати це Адаму,
Мур розпався, наче дим.
„Що тепер робити стану,
Знідки поміч я дістану,
Як собі я раду дам?”

Смерть лежала у куточку,
Рвала на собі сорочку,
Вся надулась і сопла.
Чорт узяв смоли із бочки
Та, зробивши зо три крочки,
Як не крикне: „Уставай!”

Смерть зібралася докупн,
Стала собі коло ступи,
Взяла кочергу й якстій

У печі вмиль помішала,

А із печі поскакала

Баба Єва і — Адам.

(Студент стає збоку, але не відходить).

СМЕРТЬ *(вбігає)*:

Мені віршів не казати —
Треба Ірода дістати,
Що розсівся на престолі,
Мов сова та на столі.

ЧОРТ *(входить)*:

Потанцюймо, молодичко,
Чорні брови, біле личко!
Потанцюймо тут гаразд,
Щоб здригнувся світ ще раз!

(Танцюють обое).

КОЗАК *входить повагом, взявшись у боки, приглядається до танцю*:

Танцювала риба з раком,
А петрушка з пастернаком,
Як із чортом смерть зійшлися,
Танцювати подалися.
Що робити тут мені?
Щоб у світі згода стала,
Злість-ненависть щоб пропала,
Я візьму нагай он свій,
Вижену цю погань з хати
И накажу: „Сюди вертатись
Більш ніколи не посмій!”

(Виганяє танцюючих).

СТУДЕНТ:

Нашій вірші тут кінець,
А я студент, не чернець.
Дайте, люди, гроші в міх,
Щоб козак і вам поміг...

ТАТО *(дає коляду)*: Дякую, що трохи розвеселили. Але заколядуйте ще дещо.

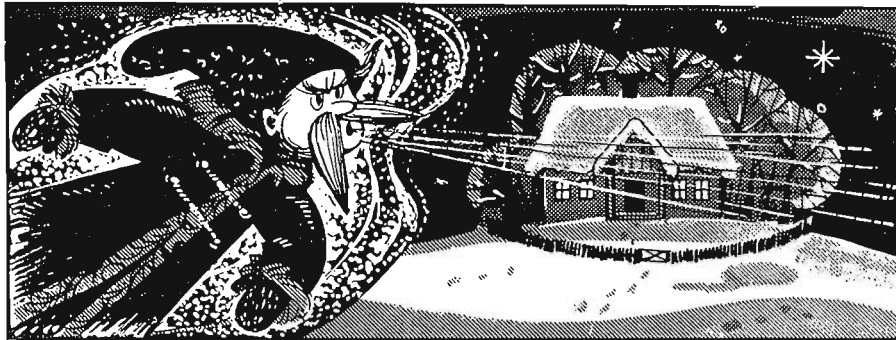
КОЛЯДНИКИ:

Нова радість стала...

(По відспіванні коляди, відходять).

(Кінець)

ЩО ГРОМАДА, ТО ГРОМАДА!

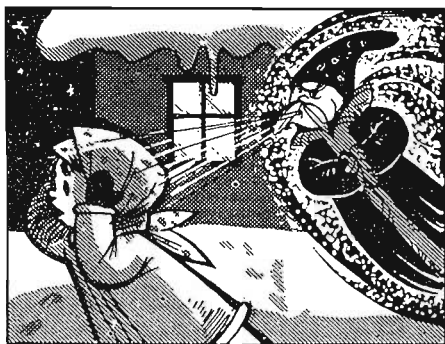

Хоч Різдво, то Вітер дусь,
Свище, трубить, вередує.

Сів край бабиної хати,
Не дає колядувати.

Під вікном Оленка стала,
„Нову радість” запищала.

Як загув нараз Вітрило,
Геть Оленку заглушило.

Звідкись Бобко прикотився:
„Бог Предвічний народився”.

Вітер гу-гу-гу з-за хати —
Мусів Бобко утікати.

Уля теж не мала щастя,
Впала в сніг співачка Настя.

На містку зібрались діти,
Рада в раду — що робити?

Ухвалили: не втікати,
Йти гуртом колядувати.

Як гуртом гукнули сміло,
Аж у ліс утік Вітрило.

Баба бублики і гроші
Пхає в торбу міхоноші.

А дівтора рада-рада:
Що громада, то громада!

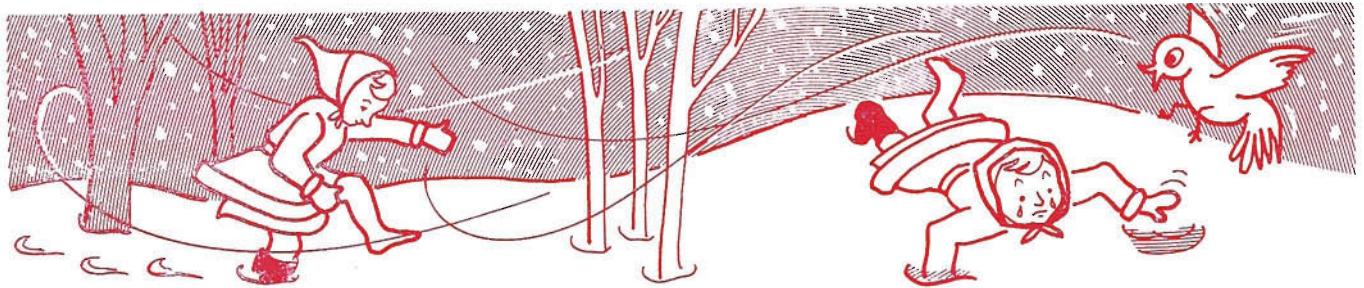
ГОЦА ДРАЛА

Йшла снігами Гоца мила
І чобіточка загубила.

Сіла на пеньку і плаче,
Аж дивись! — горобчик скаче.

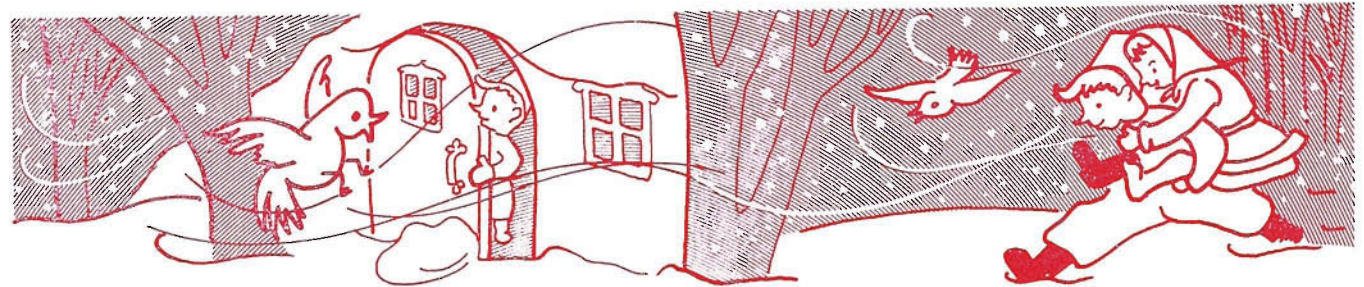
— Не допоможе, Гоцо, плач,
На одній ти ніжці скач!

Тож снігами Гоца Драла
На одній нозі скакала.

На одній нозі скакала,
Другу у руках тримала.

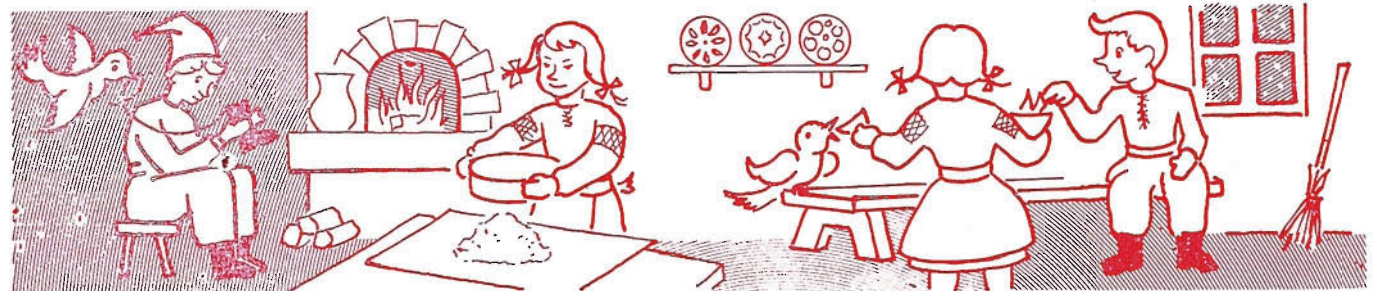
Довго Гоца не скакала,
Споткнулася й упала.

Горобець помчав у ліс,
Вістку гномові приніс.

Ромтомтомик Гоці вмить
На рятунок вже біжить.

Взяв на плечі Гоцу Дралу
І до хатки йде помалу.

Потім шило взяв і нитку,
Чобітка пошив він швидко.

Гоца дякувала щиро,
Пиріжків спекла із сиром.

Пиріжки утрюх поїли
І співали, і раділи.

Володимир ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Ш І С Т Д Е С Я Т Л І Т

Снігами білими укрила степ зима,
Замети вітер надував по полю,
Старий Дніпро під кригою дрімив
І згадував козацьку давню волю.

Тоді настав той урочистий день,
День радості великої та слави,
Як серед звуків дзвонів і пісень
Прочитано універсал держави:

„Віднині вільний бути вже тобі,
Неволена віками Україно!”
Засяло сонце волі — і в журбі
Втопилося у хмарах за хвилину . . .

Вже шістдесят минає довгих літ
В завзятій боротьбі, сльозах і бою,
Та Україна ще живе, стоїть
І бореться — й таки здобуде волю!

З а м е т а б о н а м е т — навіяна вітром купа снігу (snow-drift); к р и г а — замерзла поверхня води або великі кусні льоду на водах (block of ice); у н і в е р с а л — за часів української козацької держави так називалися важливі державні розпорядження; тут мова про Четвертий Універсал, яким 22-го січня 1918 року проголошено незалежність України.

ПАМ'ЯТНІ РОКОВИНИ

На сході Європи, там, де ріки Дніпро й Дністер, де міста Київ, Львів, Ужгород, де Чорне море з півостровом Кримом — там від давніх століть живе український нарід.

Тисячу років тому український нарід створив свою могутню княжу державу. Пізніше, в половині XVII століття постала нова українська козацька держава під владою гетьманів. Український нарід мусів увесь час боронити свою державу проти різних ворогів — із сходу, з Азії набігали на Україну дикі азійські племена, з заходу йшли війнами поляки, а з півночі почав щораз частіше насуватися новий ворог — москалі.

Московські царі забажали підкорити під свою владу багаті й родючі українські землі. Почалися війни України проти московських наїзників. Дійшло до великого бою українського гетьмана Івана Мазепи з московським царем Петром I-им під Полтавою 1709 року. Вій був навадлий для України. З того часу Московщина стала щораз більше поневолювати український нарід і інші сусідні народи.

Україна була в московській неволі аж до 1917 року. Тоді в столиці Московщини Петербурзі українці, що мусіли служити в царській армії, по-

чали революцію проти московського царя. Царську владу повалено, і поневолені Москвою народи стали творити свої власні держави. Став творити свою державу також український нарід.

Вже навесні 1917 року постала в Києві українська влада — Українська Центральна Рада. Головою держави став учений історик, професор Михайло Грушевський. Стало творитися українське військо, школи, університети, появились українські гроші, і різні держави світу визнали Україну окремою державою.

22 січня 1918 року — 60 років тому — у Києві, на великій площі коло храму святої Софії зібралися тисячні маси народу. На всі чотири сторони світу Універсалом Української Центральної Ради проголошено, що „віднині Україна стає вільною, ні від кого незалежною суверенною державою українського народу”.

Заграли радісно дзвони у всіх київських церквах, і по всьому Києву пронісся могутній спів — це співав вільний український нарід свою пісню-гимн волі.

А в той час у Московщині на місце царя прийшла нова — большевицька влада під проводом Леніна, яка зразу ж почала війну з Україною.

Проголошення самостійної Української Держави на площі св. Софії в Києві 22-го січня 1918 року — картина мистця Пимета Андрушева

Пам'ятний, зокрема, бій під містом Крутами 29 січня 1918 р. — бій молоденьких українських вояків Студентського Куреня з московськими матросами.

Полягли молоді герої під Крутами, але пам'ять про них живе в українському народі. Війна тривала кілька років — большевицька Москва насилала все нові й нові війська, щоб зруйнувати українську державу, щоб знову поневолити наш нарід.

І Москва перемогла, бо Україні сил не стало. Але Україна не скорилась. В 1941 р., коли вибухла війна Німеччини проти Московщини, український нарід знову вхопив за зброю — створив Українську Повстанську Армію, яка боролася і проти ворожої Німеччини і проти Москви.

Тепер Україна знову в московській неволі, але наш нарід завжди пам'ятає про день 22 січня 1918 року, коли Україна проголосила себе вільною суверенною державою. І сьогодні українці святкують 60-річчя своєї державности, вшановують пам'ять 300 юнаків, що полягли в бою проти Москви під Крутами. Пам'ятають про них і українські діти, що живуть у вільних країнах світу.

Прийде час, коли розвалиться московсько-большевицька тюрма народів і Україна знову стане вільною, а український нарід стане паном на своїй власній землі.

Б.Д.

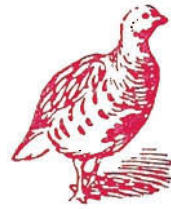
(Розповідь куріпки)

Нас, десятеро, побачили вперше Божий світ серед золотоколосої пшениці. Тут навесні наші батьки поклали гніздечко зі стеблин сухої трави. Тут ми й народилися. Радісні й щасливі були перші дні нашого життя. Високі стебла пшениці хвилювали під подувом леготу. Вони закривали нас від ока хижаків. Пошум весняного вітру заколисував нас до сну. Наші дбайливі батьки приносили нам комашки і червячки, щоб заспокоїти наш голод, а краплини роси вгамовували нашу спрагу.

По кількох днях ми вже стали вибігати з пшеничного лану та розглядатися по сусідніх полях, де росли жито, овес, картопля і конюшинка. З лану конюшинки побачили ширший світ. Вона не така висока, як пшениця, що закривала нам синє небо. Тут ми могли вигріватись у промінні сонця і вільніше бігати. Але була й небезпека, бо низькі рослини не закривали нас від бистрих очей живих птиць. Та очі наших батьків були також бистрі. Про кожну небезпеку батьки нас остерігали, і тоді ми розбігались й ховалися між грудками землі. Барва нашого пір'я і барва землі так добре зливалися, що навіть бистроокий яструб не міг нас відшукати. Коли небезпека минала, батько голосним окликом скликав нас до купи. Ми вивчили різні голоси-оклики наших батьків: знали, коли бігти їсти поживу, яку знайшли батьки, коли ховатися від небезпеки, а коли збиратися разом на ночівлю.

Безтурботні дні скоро минали. Якось почули ми на нашому лані голоси. Це прийшли люди з серпами і почали стинати спілу пшеницю. Нам стало лячно, бо ми втрачали охорону від ворогів. Наші батьки повели нас на сусідній лан, але й там не було спокою, бо в наступні дні і там люди почали стинати високі стебла збіжжя. Та ми звикли до змін, швидко перебігали з лану на лан і ховалися в небезпеці на межах. Ми вже вміли підлітати, і їжі було подостатком — ми навчилися їсти зерна збіжжя та інших рослин. Нашим сховищем стали тепер поля, засаджені картоплею, пахучі лани гречки або ще не скошеного вівса.

Одної ночі підкралася до нашого табунця хитра лисиця. Батько крикнув на сполох, але ми не встигли розбігтися. Одного нашого братчика лисиця схопила й понесла кудись, мабуть, своїм дітям на поживу. По кількох днях ще одно з нас стало здобиччю шуліки, бо злегковажило осторогу батьків і не сховалося як слід. Ми вже вміли добре літати, а ще краще бігати. Наші батьки водили нас

Куріпка

Перепел

на довгі мандрівки, шукаючи кращих місць та поживи.

Почалася осінь з туманними ранками. Поля ставали щораз пустіші. Подекуди жовтіли ще стерні після скошеного збіжжя та прив'яле бадилля картоплі. На левадах збиралися лелеки. Ми бачили, як вони відлітали довгими „ключами” у вирій, у тепліші околиці, де не буває зими. Туди, мабуть, полетіли й наші сусіди, перепели, бо затихли їхні голоси на полях. Пусті ниви ще більше посумніли.

Одного дня, коли ми відпочивали, дрімали в лагіднім промінні сонця, збудив нас гавкіт собаки, що підкрадався до нашого табунця. Не встигли ми підлетіти в повітря, як загриміли постріли, і посипалися якісь густі зеренця, що вбили двох з нашої сім'ї. Коли ми знов зібралися разом, наші батьки вияснили нам, що це мисливці почали в полях лови. Ми зрозуміли, що тепер нам загрожує ще одна небезпека від людей, які вбивають птахів і тварин. Наші батьки знали про це ще з минулого року і наказали нам бути ще більше обережними. Тепер ми вже не держалися разом, а ходили нарізно, щоб у небезпеці було легше ховатися від собак і стрільців. Лиш увечері ми сходилися в гурт на нічліг, коли нас скликали батьки.

Тим часом дні ставали щораз холодніші. Ранками земля вкривалася замерзлимими краплинами роси, падали холодні дощі або сніжини, і ми шукали захисту на межах або під кущами. Не легко було знаходити поживу. Ми шукали насіння трав, сухих ягідок або зривали зелені пагінці озимої пшениці. Одного ранку ми побачили, що поля вкрилися білою сніговою скатертю. Нас уже не охороняла барва сірої землі. Вороги могли тепер легко побачити нас на білому полі. Холод почав підсилюватись, сніг лягав щораз грубшою верствою на землю, закриваючи від нас і ту вбогу поживу, яку ми ще знаходили. Нам дошкуляв голод, і ми підходили аж до людських осель, шукаючи їжі.

Одного дня знайшли ми біля одної хати розкидані на снігу зерна пшениці. Дуже зраділи цією знахідкою. Але не помітили, що між зернами були натягнені якісь тонкі нитки. Коли ми наїлись і хотіли були відійти, мене і мого братчика ці нитки схопили за ноги й не пустили йти. Наша сім'я кинулася втікати, а ми борсалися на місці. Надбігли хлопці й спіймали нас. Ми виривалися з їхніх рук, дзюбали й били їх крильми, але визволитися не вдалося. Хлопці занесли нас до своєї хати і посадили в темну коробку. Дали нам трохи зерна, але ми не їли.

Трохи згодом хтось забрав нас з коробкою і кудись поніс. Ми чули гомін людських голосів та якийсь шум і звуки. Нашою коробкою щось кидало і трясло, так що тяжко було встояти на ногах. Врешті якийсь хлопець відкрив коробку і випустив нас у велике ясне приміщення. Ми бігали й шукали виходу з цієї в'язниці, але дарма... В одному місці була насипана чимала купка збіжжя, і ми могли їсти досходу. Хлопець приходив до нас

щодня і приносив трохи снігу, який заступав нам воду. Сніг не танув, бо в приміщенні було холодно. Хлопець щось говорив, мабуть, кликав нас, але ми ховалися у темні кутки.

Так жили ми удвох довший час. Надворі була зима. Ми не відчували ні голоду, ні холоду, але дуже бажали волі й тужили за нашою сім'єю.

Поволі в нашій домовці ставало тепліше, сонце світило довше, деś надворі дзюрчала вода. Ми відчували, що надходить весна.

Одного ранку прийшли два хлопці й почали нас ловити. Хоч як ми ховалися по найтемніших закутках, нас таки зловили. Примістили у мішечку і кудись понесли. По деякому часі ми відчували зміну: тут було таке повітря, яким ми дихали колись на полі. Один з хлопців зупинився, розв'язав мішечок — і ми побачили світло сонця та синє небо. Боже, яке щастя! Ми чимскоріш вискочили з мішечка на поле, вкрите ще подекуди снігом. Хлопці стояли і дивилися, як ми радісно полетіли.

Ми були на волі.

К. ПЕРЕЛІСНА

Я Л И Н К А

Ми ялинку принесли
Аж з того лісочка
І поставили її
На ослін в куточку.
Скільки іграшок, прикрас
Діти назбирали!
І горіхів золотих,
Яблук і мигдалів!
Павутиння золоте,
Ланцюжки сріблясті,
Різні кулечки, дзвінки,
Зорі променясті.
А найкраще над усе —
Янгол на верхівці,
І під гіллячком вертеп,
При самій долівці.
Мати Божа і Дитя —
Наш Господь ласкавий —
Ждуть від нас і колядок
Й добрих діл на славу.

О с л и н — лавочка, стільчик;
К у л е ч к а — невеличка куля.

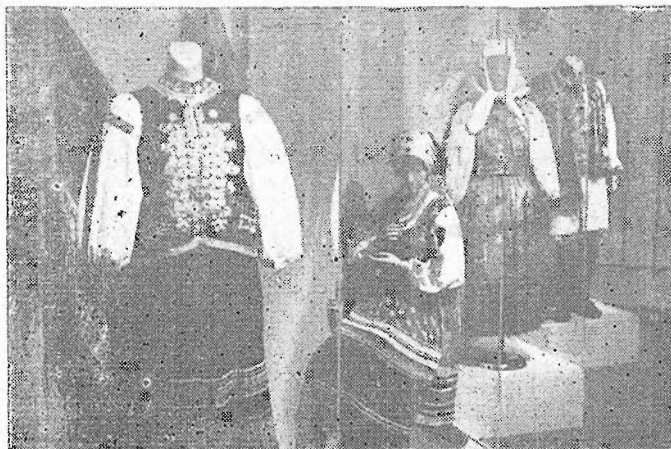
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

ВІДВІДАЙТЕ НОВУ ВИСТАВКУ
В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕІ В НЬЮ ЙОРКУ

Український Музей у Нью Йорку, що приміщується в домі Союзу Українок Америки (203 Друга авеню) відкрив на прикінці жовтня виставку. Вона називається „Традиційні мотиви в українських вишивках і тканинах”. Можна оглянути понад 80 вишиваних і тканих предметів домашнього вжитку і 18 народніх одягів з різних земель України. Більшість цих одягів показані на манекенах природної величини. Всі вишивки, тканини й одяги мають пояснювальні написи. У поясненнях сказано, з якої околиці України вони походять і з якого часу. Подані також назви окремих частин одягу.

На світлинах два станки з народною пошею

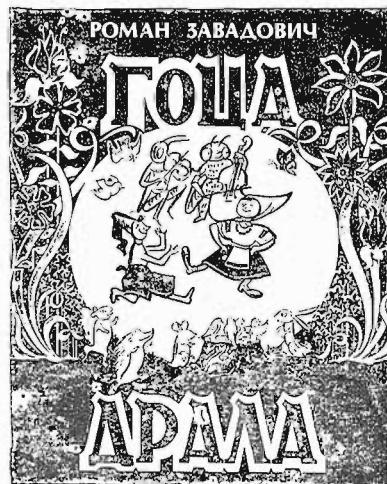
Заохочуємо наших читачів і шкільних дітей та членів молодечих організацій відвідати цю гарну, цікаву й повчальну виставку. Музей відкритий у середу, суботи й неділі від 1-ої до 5-ої год. по полудні, в п'ятницю від 3-ої до 7-ої вечора. Вступ для дітей 50 центів.

Коли хочете відвідати виставку групою під проводом учителів чи виховників, щоб домовитися, подзвоніть на число (212) 228-0110.

ВЕСЕЛІ ПРИГОДИ ДВОХ ЛЮДИНЯТОК І ЇХНІХ ДРУЗІВ

Багато читачів „Веселки” отримали дарунки в ніч св. Миколая. Поміж тими дарунками напевно були й українські книжечки. Інші діти ждуть на гостинці під ялинку від янгола або від Діда Мороза. Гарним дарунком під ялинку буде нова книжечка п.н. „Гоца Драла”, яка саме появилася заходами Видавничого Комітету для відзначення 55-ліття літературної творчости Романа Завадовича, який є автором тексту цих веселих пригод двох людиняток — Гоци Драли і гномика Ронтотмика та їхніх лісових друзів.

Ці пригоди — передрук з „Веселки” (1963-77 pp.). Ілюстрації виконав Петро Холодний, кольорову обкладинку оформив Роман Завадович мол. Книжка великого формату (8½ на 11 цалів), має 128 сторінок.

Пригоди двох гномиків поділені на кілька циклів: „Провесна”, „Весна”, „Літо”, „Осінь”, „Зима”, „Веселі пригоди”, „Між друзями”. Кожна серія у циклі має окремий заголовок.

У вступі до книжки Галина Грушецька пише, що коли автор цих пригод був ще малим Ромком, він „побував мріями і в царя Гороха, і в царевича Івана, і в князя Марципана, навіть у чародійних музик. Десь познайомився він із мацюпусінськими добродушками й багатьма їхніми друзями. Їх дивні й веселі пригоди старанно списав”.

А ви, читачі „Веселки”, прочитайте їх!

В.Б.

ГАЛИНКА ПРОСИТЬ

Ангелику із ялинки,
Усміхнися до Галинки,
Заспівай їй ти колядку
Про малесеньке Дитятко
І з ялиночки на згадку
Скинь солодку шоколядку!

В.Б.

ЖИТТЯ З ДИТЯЧОЇ

УКРАЇНСЬКІ ШКОЛЯРИ В БРАЗИЛІЇ ЧИТАЮТЬ „ВЕСЕЛКУ”

Видавництво „Веселки” висилає шкільним дітям у Куритибі (Бразилія) наш журнал. Діти дуже ним тішаться і радо його читають. Учительки української школи в Куритибі Анна Гаврилюк і Єлисавета Крива прислали „Веселці” поштову карточку з підписами учнів і подякою за журнал. Репродукцію цієї карточки вміщуємо.

[illegible]

A black and white photograph of the interior of a church during a service. A large congregation is seated in pews, facing the altar. The altar area is elevated and features a large, ornate chandelier hanging from the ceiling. The church architecture includes tall, arched windows and a prominent pulpit on the left side.

Шкільні діти відсвяткували День Матері. Бачимо їх на цій світлині в церкві.

Тут частина дітей, які закінчили суботню школу.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ” ЗА
ГРУДЕНЬ 1977 р.: ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА: а) Річ-
ку. б) Сніг. ХТО ТОЙ МАЛЯР? Мороз. МЕТАГРАМА:
К-ора — Н-ора. ХТО Я? Літак. ДИВНА ХАТКА: ру-
кавиця. ЩО ЦЕ? а, б) Сніг. ХТО ЦЕ? (стор. 15): білка
(вивірка).

Історична казка

БОГДАН-СИЧОВИЙ СТІЛЕЦЬ

Ukrainian tale

BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ XXV: „БУДЬТЕ ГОТОВІ!”

CHAPTER XXV: “BE READY!”

Дмитро, Богдан і їх штаб закінчили останні приготування і розіслали накази.

Dmytro, Bohdan and their staff finalized the last preparations and sent out the orders.

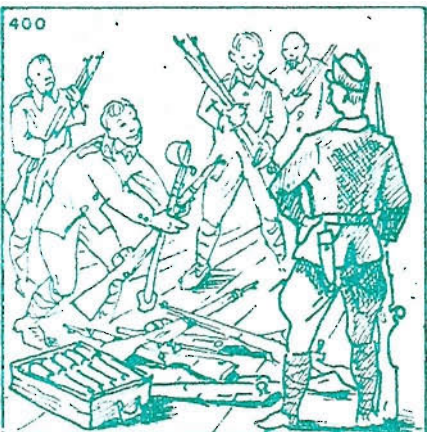
Уночі під 1-го листопада 1918 р. гурт вояків-українців вступив у австрійську казарму у Львові.

The night before November 1, 1918, a group of Ukrainian soldiers entered the Austrian military camp in Lviv.

— Австрійська монархія розпалася! Ми, вояки Української Держави, наказуємо скласти зброю!

“The Austrian monarchy has crumbled! We, the soldiers of the Ukrainian state, order you to lay down your arms!”

Австрійські вояки радо дозволили себе роззброїти.

The Austrian soldiers were glad to be disarmed.

По всіх містах і селах Західньої України встановлено українську владу на велику радість народу.

Ukrainians took over the power in all cities and villages of Western Ukraine amid joy of the populace.

На мурах появилася маніфест про створення Української Держави, а на урядових будинках замайли синьо-жовті прапори.

Copies of the proclamation establishing an independent Ukrainian state appeared on the walls and blue-an-gold banners were hoisted atop the buildings.

(Кінець двадцять п'ятого розділу)
(The end of the chapter 25th)